

věci, kde se jednalo o důvody k zrušení poměru domovnického podle §u 12 zákona o domovnicích a nikoliv o důvody odepření odkladu podle §u 3, čís. 3 zákona čís. 51/1925. Zákony ony stanoví důvody ony rozdílně. § 12 zákona o domovnicích neobsahuje shodně důvodu §u 3, čís. 3 písm. d) zákona č. 51/1925, o nějž právě v této věci odkladové jde. § 3 č. 3 písm. d) zákona čís. 51/1925 stanoví totiž jako důvod k odepření odkladu pouze, že domovník »z d r á h á s e bezdůvodně konati své povinnosti«, kdežto § 12 čís. 4 zákona čís. 82/1920 stanoví, že důvodem ke zrušení poměru domovnického jest, je-li domovník »n e s c h o p e n konati převzaté práce nebo z a n e d b á v á - l i je, b y v n a p o m e n u t p o d e l š í d o b u, nebo z d r á h á - l i s e p o d r o b i t i s e n a ř í z e n í m d a n ý m p r o s p r á v u d o m u«. Jest tedy zřejmo, že důvody zrušení domovnického poměru nejsou shodny s důvody pro odepření odkladu exekuce vyklizovací, týkající se domovnického bytu. I z toho důvodu neváže rozhodnutí ve sporu o výpověď, provedeném ostatně jen proti povinné Anně M-ové, nikoliv však také proti Václavu M-ovi, exekuční soud při posuzování jiné otázky, totiž jsou-li tu důvody pro odepření odkladu exekuce.

Čís. 6822.

Pokud nelze v úpisu válečné půjčky družstvem spatřovati nakládání jeho kmenovým jméním.

(Rozh. ze dne 22. února 1927, Rv II 495/26.)

Žalobu banky proti družstvu o zaplacení pohledávky z úpisu válečných půjček o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v ý š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Zamítnutí žaloby odvolacím soudem a v tom záležející právní posouzení věci spočívá na názoru, že úpisem válečné půjčky, z něhož vznikla zažalovaná pohledávka, nakládalo se kmenovým jméním společenstva, což podle § 14. c) stanov je vyhrazeno usnesení shromáždění a ne výboru, dále pak na skutkovém zjištění, že v příčině té nedošlo k takovému usnesení. Především záleží ovšem na správnosti právního názoru, že šlo skutečně o nakládání kmenovým jméním. Soud první stolice vyslovil v důvodech svého rozsudku, že podle výpovědi svědka T-a a knihy vedené o separátním lombardním kontu, t. j. o válečné půjčce náleží tato do kmenového jmění družstva, odvolací soud přisvědčuje názoru prvního soudu, že úpis válečné půjčky »v poměrně značném obnosu 100.000 K« je pokládati za nakládání kmenovým jméním. Z toho je patrné, že jde o různé právní názory. Podle názoru soudu první stolice stala se válečná půjčka kmenovým jméním, nemohl proto úpis její býti nakládáním tímto jméním, jež teprve vzniklo úpisem, takže mohlo jím býti nakládáno teprve po úpisu. Odvolací soud předpokládá, že k úpisu válečné půjčky bylo použito kmenového jmění, což dovozuje z upsané

částky 100.000 K, jinak prohlašuje se o tom záporně tím, že nesouhlasí s názorem žalobkyně, podle něhož k úpisu bylo použito provozovacího kapitálu společenstva, když bylo užito lombardních cenných papírů, uložených jako kauce. Tyto skutečnosti nedostačují, by z nich bylo lze dovoditi právní názor, že úpisem válečné půjčky bylo nakládáno jměním kmenovým, k čemuž bylo potřebí usnesení shromáždění společenstva. Naproti tomu jest přihlédnouti k dalším skutečnostem, jimž tento názor přímo odporuje. Ze zjištění soudu prvé stolice je dovoditi, že Antonín D. jako předseda družstva sjednával se žalobkyní obchody jdoucí do milionů. Podle souhlasného přednesu stran netýkaly se tyto obchody kmenového jmění družstva, z čehož vyplývá skutečnost, že obchody takové byly sjednávány. Odvol. soud převzal i toto zjištění, nelze proto souhlasiti s jeho názorem, že částka 100.000 K upsaná žalovaným družstvem prostřednictvím žalobkyně je tak značná, by úpis její bylo pokládati za nakládání s kmenovým jměním. Odvolací soud zjistil podle protokolu o schůzi představenstva ze dne 5. května 1916, že k usnesení o úpisu válečné půjčky došlo na vyzvání zemské finanční pokladny, by družstvo upsalo cenné papíry v nominální hodnotě 60.000 K uložené jako jistota na válečnou půjčku, a že papíry ty jen z části byly vlastnictvím společenstva. Z dalších zjištění je dále dovoditi, že společenstvo, t. j. členové jeho až na jednoho, účastnilo se vojenských dodávek, a že tyto byly dodavatelům zadány jen tehdy, když prokázali úpis válečné půjčky. Z toho vyplývá jedině závěr, že úpis válečných půjček náležel k provozu záležitícím v dodávkách pro vojsko, a že za tehdejších dob byl, pokud šlo o vojenské dodavatelské, jen obchodním opatřením, neboť počítalo se jistě s tím, že náklad s tím spojený bude kryt výtěžkem vojenských dodávek, takže byl jen provozním výdejem. Tomu není na překážku zjištění, že válečná půjčka byla vedena v patrnosti na separátním kontu a že nebylo k ní přihlíženo v bilanci, vyjímaje bilanci o kmenovém jmění za účelem přihlášky dávky z majetku. Z toho plyne jedině, že teprve upsaná půjčka byla pokládána za kmenové jmění, což nevylučuje, že prostředky nutné k jejímu opatření byly vzaty z provozního jmění a ne kmenového, a že nešlo o nakládání s tímto jměním. Postačilo proto k platnosti a závaznosti úpisu válečné půjčky podle § 20. stanov usnesení představenstva žalovaného družstva, k němuž došlo podle zjištění nižších soudů dne 5. května 1916. Usnesení to postačilo samo o sobě k závaznosti uvedeného právního jednání, písemný úpis byl jen provedením tohoto usnesení, nezáleží proto na tom, že úpis ten byl podepsán jen D-em a ne ještě dvěma členy výboru, ač stanovy tak předpisují. Tímto formálním nedostatkem nebyla zrušena platnost a účinnost výborového usnesení, jímž byl založen sporný závazek žalovaného družstva, aniž bylo třeba ještě usnesení valné hromady anebo dodatného schválení touto. Co platí o úpisu válečné půjčky, platí i o zápůjčce sjednané mezi stranami za příčinou úpisu toho, když nebylo možno pohlížeti na věc jako smlouvu komisionářskou, z níž vznikl žalobkyni jako komisionářce sporný nárok. Nesporné jest, že z obchodu sjednaného mezi stranami výborovým usnesením ze dne 5. května 1916, t. j. ať již ze zápůjčky poskytnuté za účelem provedení

úpisu nebo smlouvy komisionářské, neboť na přesném rozlišování nezáleží, vzešla žalobkyni pohledávka ve výši, jak jest uvedena v žalobní prosbě.

Čís. 6823.

Záruka za zápůjčku, poskytnutou společenstvem v provozu jeho statutární činnosti členu společenstva, není obchodem a vyžaduje se k její platnosti písemného prohlášení ručitele.

Podpis na směnke není písemným záručním prohlášením po rozumu Šu 1346 obč. zák.

(Rozh. ze dne 23. února 1927, Rv I 885/26.)

Žalující strana (společenstvo s r. o.) domáhala se na žalovaném zaplacení z důvodu, že se zaručil za zápůjčku poskytnutou jí jejímu členu. *Procesní soud prvního stádu* žalobu zamítl. *Důvody*: Soud nemůže sdíleti názor strany žalující, že se přijetí rukojemského závazku žalovaného stalo u provozování obchodní živnosti žalující strany nebo že bylo obchodem na její straně a že proto nebylo ku založení závazku rukojemského potřebí zachovati formu nařízenou ustanovením Šu 1346 obč. zák. (ve znění III. novely), neboť podle stanov žalující záložny (čl. 2) jest dovoleným účelem tohoto družstva s ručením omezeným podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. pouze: »podporovati své členy v jejich živnosti a hospodaření společným opatřováním na úvěr od členů i nečlenů a poskytováním úvěru členům, inkasováním jejich pohledávek, prostředkováním výplat a opatřováním úvěrních informací«. Poskytování úvěru vlastním členům nelze uznati za obchod a proto ani přijímání rukojemství za takový úvěr není obchodem, kdežto poskytování úvěru nečlenům po živnostensku přičilo by se stanovám a nelze tu připustiti ani přiznati mu ráz obchodní živnosti (čl. 272 čís. 2 obch. zák., § 879 obč. zák.) a jest tudíž uvažovati dále, zda-li pouhým podpisem směnky formálně neplatné založiti lze obecnoprávní závazek rukojemský podle Šu 1346 obč. zák. Zákon v tomto ustanovení vyžaduje výslovné písemné prohlášení rukojního o převzetí tohoto závazku a nestačí k tomu (vzhledem k účelu tohoto zákonného předpisu, by se zabránilo ústnímu, často lehkomyšlného a nerozvážnému zaručování se a sporům z toho vzcházejícím) pouhý podpis rukojního na listině, která v té době ani nebyla »směnkou«, nejsouc opatřena podpisem vydatelovým. Ze »směnky« není ani zřejmo, v jaké vlastnosti ji žalovaný spolupodepsal. *Odvolačí soud* napadený rozsudek potvrdil v podstatě z týchž důvodů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.